

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Beke Dezsőné dr. ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Király László ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés iránt a Szegedi Városi Bíróság előtt 18.P.20.893/2008. számon megindított és a Csongrád Megyei Bíróság 4.Pf.21.365/2009/2. számú jogerős ítéletével befejezett perében az alperes által 22. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint az államnak - külön felhívásra - 172.600 (százhetvenkettőezer-hatszáz) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az ügyben releváns tényállás szerint 1998. november 10-én a peres felek közüzemi szerződést kötöttek a .. hrsz. alatti ingatlan gázellátására, amelynek alapján a felperes gázszolgáltatásra, az alperes pedig díj fizetésére volt köteles. A felek közüzemi szerződéses jogviszonyban álltak a .. szám alatti fogyasztási hely tekintetében is.

Az .. hrsz. alatti ingatlanban 1998. november 11-én szerelték fel a 3686436. gyártási számú Zinkeisen G-16. típusú, az Országos Mérésügyi Hivatal által hitelesített, plombával ellátott gázmérőórát, míg a .. szám alatti ingatlanban 1999. január 15-én szerelték fel a 614511. gyártási számú Pignone G-16. típusú hitelesített, plombával ellátott gázmérőórát. A plomba jele mindkét óra esetében 98/KO volt.

2001. október 18-án a felperes alkalmazottai műszaki felülvizsgálatot tartottak a két fogyasztási helyen, amelynek során jegyzőkönyvet vettek fel és rögzítették a két gázmérőóra leszerelésének tényét a plombák felülvizsgálata céljából. A .. hrsz. alatti ingatlanból leszerelt gázmérőóra a 252783. plombaszámmal ellátott 0005. számú zsákba, míg a másik ingatlanból leszerelt mérőóra a 252738. plombaszámú 0006. számú zsákban került elhelyezésre.

2001. november 13-án .. megvizsgálta a gázmérőórákat és jegyzőkönyvben rögzítette, hogy az .. hrsz-ú ingatlan gázmérőórája tekintetében a plomba nem megfelelő kivitelű, azon gyári hitelesítési bélyegző lenyomat nem látható, a plombafészekben idegen tárgy található, amely maga az idegen plomba. Ezen hamis 98K6 OMH jel látható, így hiteles mérésre az nem alkalmas. A gázmérőórát visszahelyezte az eredeti zsákba, majd azt a 260143. plombaszámmal ellátva lezárta.

A .. szám alatti ingatlanról leszerelt gázmérőóra vizsgálata során azt állapították meg, hogy a beszállító zsákot a vizsgálat előtt felbontották, majd azt a 260148. plombával visszazárták. A felülvizsgálat során megállapítást nyert, hogy ezen óra tekintetében a plombafészekben található idegen plombán hamis 98K6 OMH jel látható, azaz a gázmérő működésében befolyásolt. A felülvizsgálat után a mérőt az eredeti zsákba helyezték vissza, amelyet 260144. plombával zártak le. Egyéb befolyásolásra alkalmas jelet nem találtak a vizsgálatok során.

Az alperes ellen 3684/2002.Bü. számon folyamatban volt büntetőeljárás során nyomszakértőt rendeltek ki, aki szakvéleményében megállapította, hogy a .. hrsz. alatti fogyasztási helyről leszerelt gázmérőóra plombáit kivették a tartójából, fogóval megroncsolták, annak érdekében, hogy az azon levő mintázatok felismerhetetlenné váljanak. A mérőedény mért oldali kivezető csonkján szabálytalan alakú, repesztett peremszélű anyagfolytonossági hiány látható. A számláló szerkezetet biztosító ólomzár házilag készült beütő szerszámmal került kialakításra. Míg a .. szám alatti fogyasztási helyről leszerelt mérőóra vizsgálata során azt állapította meg, hogy a hitelesített és felszerelés kori 98KO jelzésű plomba helyett 98K6 jelzésű, házilag készített betűvel ellátott plomba volt a mérőórán elhelyezve. Ezen kívül a mérőedény mért oldali kivezető csonkján három darab szabályos alakú, 6 mm-es átmérőjű furat, míg további kettő darab 10 mm átmérőjű szabálytalan, egymást érő furat volt elhelyezve. Az eljárás során kirendelt gépész gazdasági és műszaki igazságügyi szakértő megállapította, hogy a .. hrsz-ú ingatlan tekintetében 1.079.578 forint értékű méretlen gázmennyiség került vételezésre, míg a másik ingatlan tekintetében 373.706 forintot tett ki a gáz mennyisége. A szakvélemény szerint a 2001. november 13-án készült felülvizsgálati jegyzőkönyv tartalmából kitűnően a gázmérő kimenő csonkjának belső részén mechanikai sérülés nem volt látható, az utóbb vizsgált sérülések a felülvizsgálatot követően szándékos rongálással

keletkeztek és ez a beavatkozás nem a fogyasztónál történt. A mérőórák leszerelési állapotának megváltozása miatt tényleges, bizonyítható mérés nélküli gázvételezést utólagosan nem tudott megállapítani. A szakvéleményből kitűnően a gázmérőórák megfűrése olyan mérő, amely következtében az egyik mérő egyáltalán nem, a másik mérőn pedig csak 50-100 %-os terhelés között lehetett mérést végezni.

A Csongrád Megyei Bíróság 1.B.73/2004/15. számú ítéletével az alperest bűnösnek találta egy rendbeli bélyeghamisítás vétségében, az ellene emelt lopás büntettének vádja alól felmentette. Megállapította, hogy az OMH plombákat eltávolították, a mérőóra számláló szerkezetét ezt követően hamis házi gyártású plombával látták el. Azonban az nem volt bizonyítható, hogy az alperes szabálytalanul gázt vételezett volna.

A felperes keresetében szerződésszegés miatt 2.876.495 forint megfizetésére kérte kötelezni az alperest, mivel működésében befolyásolt mérőn keresztül vételezte a gázt, az OMH által hitelesített plombákat meghamisította, ezért a felemelt gázdíj, az eljárás során felmerült egyéb költségek és a szakértői díj viselésére is köteles. Előadta, hogy a két darab mérőóra OMH plombájának meghamisításával lehetővé vált a hozzáférés a számlálóművekhez, amelynek alapján megvalósult a befolyásolt mérővel való gázvételezés.

Az első fokú ítélet a felperes keresetét elutasította, és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 140.000 forint perköltséget. Az első fokú ítélet szerint a felperes nem tudta bizonyítani, hogy a perbeli gázmérőórák működésébe beavatkoztak annak érdekében, hogy méretlen gázvételezésre kerüljön sor. A felperes őrizetében, érdekkörében olyan elváltoztatásokat okoztak a perbeli gázmérőórákban, amely megakadályozta annak lehetőségét, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek sikerrel eleget tegyen.

A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét és arra kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 2.876.495 forint tőkét, ebből 2.827.695 forint tőke után 2006. július 14. napjától, míg 48.800 forint tőke után 2006. július 19. napjától a kifizetésig, minden naptári félév teljes idejére, az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal azonos mértékű késedelmi kamatot és 570.000 forint első- és másodfokú perköltséget.

A jogerős ítélet megállapította: az alperes nem tette vitássá, hogy mindkét fogyasztási helyen hiteles mérésre alkalmas mérőóra került felszerelésre és az is vitathatatlan, hogy a mérőórák plombáit meghamisították, amit több szakértői vizsgálat és a büntetőeljárás

ténymegállapításai is alátámasztottak. A szabálytalan vételezés időpontjában hatályos 1994. évi XLI. törvény (Gszt.) 26. § (2) bekezdés c) pontja alapján a plomba meghamisítása olyan szerződésszegésnek minősül, amely a Gszt. 27. § (1) bekezdés b) pontja szerinti felemelt díj megfizetését vonja maga után.

A jogerős ítélet hivatkozott arra is, hogy jogerős ítélet állapította meg az alperes bűnösségét az OMH plombák meghamisítása miatt bélyeghamisítás vétségében, ehhez pedig a polgári bíróság a Pp. 4.§ (2) bekezdése alapján kötve van. Az alperes nem vitatta a követelés összecszerűségét, ezért jogerős ítélet a kereseti kérelemmel egyezően kötelezte az alperest az áramdíj és a kártérítés megfizetésére.

A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és az első fokú ítélet helybenhagyását kérte. Felülvizsgálati kérelmében az alperes hivatkozott arra, hogy a büntető bíróság megállapította, hogy lopást nem követett el, ezért nem élt fellebbezéssel a jogerős büntetőítélet megállapítása ellen, miszerint a mérőórák felszerelését követően egy, az eljárás során ismeretlenül maradt személy távolíthatta el a hitelesített plombát és ott hamis jelzésű plombát helyezett el.

Előadta, hogy a .. szám alatti fogyasztási helyen leszerelt gázórát a felperes vagy alkalmazottai a következő vizsgálat előtt felbontották, ezért 2001. november 13-án abban állapodtak meg, hogy a jövőben ez a mérőóra már nem képezi vizsgálat tárgyát. Hitelt érdemlően igazolható, hogy 2001. október 18-án a gázórákon azok a sérülések, amelyek később keletkeztek, nem voltak fellelhetőek. A leszerelés időpontjában a felperesi alkalmazottak nem tudták megállapítani, hogy a mérőórákban nem eredeti plombák vannak, mert egyrészt nem volt arra hitelt érdemlő igazolásuk, hogy milyen plombával került a gázóra felszerelésre, másrészt az általuk használt öntapadós címkéket a helyszínen nem vették le, azok takarták a számlálószerkezetben lévő plombát. Az öntapadós címkek eltávolítása egy ismeretlen későbbi időpontban történt. Ezt támasztja alá, hogy a helyszíni jegyzőkönyvekben a szerelők az öntapadós címkek sorszámát rögzítették, nem pedig a felperes által hivatkozott OMH plombaszámot.

A jogerős ítélet álláspontját a leszereléskor még fel nem ismert és meg nem állapított hamis plombákra alapozta, azonban a felperes nem igazolta azt, hogy milyen plombával szerelték fel a fogyasztásmérőket. A felperes abban az időben nem úgy járt el, hogy a fogyasztó részére a mérőórát a plombaszám ismertetésével adta volna át, hanem úgy, hogy az általa fontosnak tartott öntapadós címke sorszámával adta át azt, amit a felperes által becsatolt alapbizonylat alátámaszt. A per tárgyát képező mérőórák később a felperes birtokában olyan súlyos mechanikai sérüléseket szenvedtek,

amelyek alkalmatlanná tették a mérőórát a mérésre. Tévesnek tartotta, hogy a plomba bármilyen jellegű sérülése vagy meghamisítása, önmagában véve szabálytalan vételezést valósít meg. A szakértők kifejezetten arról nyilatkoztak, hogy a per tárgyát képező mérőórák, a felperes birtokában olyan súlyos mechanikai sérüléseket szenvedtek, hogy azok mérésre alkalmatlanná váltak. Hivatkozott arra, hogy a jogerős ítélet figyelmen kívül hagyta a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglaltakat, miszerint a felperesnek kétséget kizáróan kell bizonyítani a szerződésszegési eseményt, azonban a felperes nem tudta bizonyítani a szabálytalan vételezés tényét, illetve, hogy a felszereléskor a készülékek milyen OMH plombával kerültek a fogyasztónak átadásra, így azt sem, hogy a leszerelés milyen sorszámú OMH plombákkal történt. A perben igazolta, hogy a szolgáltató által felragasztott címkék sorszáma sértetlenül megegyezett a leszerelési címkék sorszámával, ugyanakkor a felperes nem adott magyarázatot arra, hogy az alperes tudta és beleegyezése nélkül miért bontották fel a beszállításra szolgáló zsákot, illetve, hogy a lezárt zsákok mellett hogyan történhetett, hogy mindkét órába súlyos beavatkozások történtek és ezáltal a mérőket mérésre alkalmatlanná tették.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását kérte.

A felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint alaptalan.

A Ptk. 387. §-a szerint közüzemi szerződés alapján a szolgáltató köteles meghatározott időponttól a fogyasztó számára folyamatosan és biztonságosan a fogyasztó igénye szerint meghatározott közüzemi szolgáltatást - így különösen gázt, villamos energiát és vizet - nyújtani, a fogyasztó pedig köteles időszakonként díjat fizetni.

A Gszt. 26. § (2) bekezdésének c) pontja értelmében a fogyasztó közüzemi szerződésszegésének minősül, ha a szolgáltatott gázt a gázmérő működésének bármilyen módon való befolyásolásával vételezi.

A Pp. 4. § (2) bekezdés szerint, ha jogerősen elbírált bűncselekmény vagyoni jogi következményei felől polgári perben kell határozni, a bíróság a határozatában nem állapíthatja meg, hogy az elítélt nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

A Csongrád Megyei Bíróság 1.B.73/2004/15. számú jogerős ítéletével megállapította, hogy a két ingatlanon a gázfogyasztást mérő órák felszerelését követően pontosan meg nem határozható időpontban egy, az eljárás során ismeretlenül maradt személy az alperes tudtával és beleegyezésével az eredeti Országos Mérésügyi Hivatal plombáit eltávolította, és a mérőóra számláló szerkezetét hamis 98/K6

jelzésű házi gyártású plombával ellátta. Ezért az alperest bűnösnek találta 1 rendbeli bélyeghamisítás vétségében.

A Legfelsőbb Bíróság kiemeli, hogy a Gszt. nem a személyes és közvetlen beavatkozás esetén állapítja meg a fogyasztó szerződésszegését, hanem a bármilyen módon történő befolyásolással megvalósított gázvételezés eredményeként.

A polgári bíróság az előtte folyó eljárásban nem állapíthatja meg, hogy az alperes nem követte el a terhére rótt bűncselekményt, tehát azt, hogy a mérőórák plombáján végzett beavatkozásért nem felel. Ezért a gázmérők működésének alperesi befolyásolását megállapító jogerős büntető ítéletre tekintettel, az alperesnek a mérőórák plombálásával és későbbi sérüléseivel kapcsolatos felülvizsgálati érvelését a polgári per bírósága, a javára már nem értékelhette.

A felperes felülvizsgálati indokai közül - a fentiekre tekintettel - alapvetően az minősült érdemben is vizsgálható kérdésnek, hogy a Gszt. 26. § (2) bekezdés c) pontjában meghatározott szerződésszegés önmagában azon az alapon megállapítható-e, hogy az eredeti plombákat kicserélték, ha ezen túlmenően a fogyasztó terhére sem a büntető ítélet, sem egyéb bizonyíték a mérőórába történő tényleges fizikai beavatkozást nem bizonyította. A Legfelsőbb Bíróság Pfv.IV.21.606/2005/6. számú felülvizsgálati határozatában e kérdést már eldöntötte és megállapította, hogy a fogyasztó közüzemi szerződésszegésének minősül, ha a szolgáltatott gázt a gázmérő működésének bármilyen módon való befolyásolásával vételezi. Ez azt jelenti, hogy ha a gázmérő berendezést bármilyen okból, bárki részéről olyan külső hatás éri, amely megteremti annak lehetőségét, hogy a mérőberendezés ne a valós fogyasztást mérje és a gázt ilyen mérőberendezés léte mellett vételezik, a szerződésszegés megvalósul. Önmagában azon az alapon tehát, hogy a perbeli gázmérőórák plombáit jogosulatlanul kicserélték - amely miatt az alperes büntetőjogi felelőssége jogerősen megállapításra is került - az alperes terhére a felemelt díjfizetési kötelezettséget megalapozó fogyasztói szerződésszegés megállapítható.

A fentiek alapján tehát nem sértett jogszabályt a jogerős ítélet, amikor az alperes szerződésszegését megállapította, és a Gszt. 27. § (1) bekezdésének b) pontja, valamint a 3/1995. (I.20.) Kormányrendelet 1. számú mellékleteként kiadott Gázszolgáltatási Közüzemi Szabályzat 14. § (4) bekezdése alapján a felemelt gázdíj, a kártérítés és a költségek megfizetésére kötelezte az alperest.

Mindezeknek megfelelően a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, és a pervesztes alperest a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte a felperes jogi képviselőjével felmerült és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdésének megfelelően megállapított felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére.

Budapest, 2010. április 7.

Dr. Mészáros Mátyás sk. a tanács elnöke, előadó bíró, Dr. Kovács
Zsuzsanna sk. bíró, Dr. Kiss Mária sk. bíró

Vné

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő